

Št. 347.

Goriško.

V tolminskem šolskem okraju razpisujejo se sledeče službe:

- 1.) stalnega učitelja v Bovcu;
  - 2.) stalnega nadučitelja-voditelja oz. zač. učitelja-voditelja v Dreženci;
  - 3.) stalnega učitelja-voditelja na Kamnem-Volarjih;
  - 4.) stalnega učitelja-voditelja na Logeh-Robidišču;
  - 5.) stalnega oz. zač. učitelja-voditelja na Ponikvah;
  - 6.) stalnega oz. zač. učitelja-voditelja v Soči;
  - 7.) stalnega učitelja-voditelja na Vrsnem;
  - 8.) stalnega oz. zač. učitelja-voditelja Sela-Ruti;
  - 9.) stalnega učitelja-voditelja na Št. Viški gori;
- osiroma sedaj sicer popolnoma mesta v okraju, ki bi se pa spraznila z novim imenovanjem.

Prošnje naj se pošlje predpisanim potom c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Tolminu tekom šestih tednov od dneva razpisa naprej.

Prosilci iz drugih okrajev priložijo naj prošnji še zdravniško zpričevalo.

S službami pod točkami 3 4 in 8 zvezano je potovanje, katero se nagradi z letnim zneskom 240 K.

C. kr. okrajni šolski svet v Tolminu, dne 26. marca 1904.

Pripravniki tečaj v Idriji.

Spisal prof. Makso Pirnat.

(Dalje.)

§ 15. Razen tega imajo pripravniki v prvem tečaju vsak dan po dve uri prisostvovati pouku v posameznih razredih glavne šole, v drugem tečaju pa naj se praktično vežbajo pod vodstvom učiteljev v poučevanju (nastopi.)

Učne knjige.

Katekizem, spisal Anton Lesar, 1861.

Katechismus für die III. Klasse.

Leitfaden von Leonhard.

Schönheit der katholischen Kirche von Rippel, herausgegeben von Himioben in Mainz.

Der Geist des katholischen Kultus von Terklau.

Biblische Geschichte von dr. Schuster.

Methodenbuch oder Anleitung zur zweckmässigen Führung des Lehramtes für Lehrer in Trivial- und Hauptschulen. — Kostet ungebunden 30 Kr. Conv. M. geb. in ledernen Rücken 38 Kr. Conv. M. Wien, im Verlage der k. k. Schulbücher-Verschleiss-Administration bey St. Anna in der Johannis-Gasse. — 1845.*)

Abecednik.**)

Berilo.***)

Vodnikova mala slovnica.

Das erste Sprach- und Lesebuch mit dem den Gebrauch desselben anweisenden Hilfsbuche von Vernaleken.

Deutsche Sprachlehre für die III. Klasse.

Deutsche Sprachlehre für die IV. Klasse.

Sprachlehre von Wurst (für die Lehre vom zusammengesetzten und zusammengezogenen Satze.)

Die Unterklasse. Eine Anleitung zur Behandlung des ersten Unterrichtes auf Grundlage der Fibel. Von Franz Hermann. Gebunden in Leinwandrücken 19 Kr.

Anleitung zu schriftlichen Aufsätzen.

Praktische slovensko-nemška gramatika.

Methodik des Kopfrechnens.

Methodik des Zifferrechnens in angemessener Verbindung mit dem Kopfrechnen. Für Lehrer und Lehramts-

kandidaten. — Kostet gebunden in Leinwandrücken 37 Neukreuzer. Wien. Im k. k. Schulbücher-Verlag. 1859.

Übungsbuch beim Rechnungsunterrichte für die III. und IV. Klasse der Volksschulen.

Navod iz glave poštovati.*)

K zeznamku teh knjig, ki so se rabile na pripravniki tečaju, se mora pripomniti, da mnogim manjka natančnejših naslovov. Ti naslovi se niso dodali zategadelj, ker jih pisatelj tega članka ni mogel dobiti, dasi je pregledal ne malo zbirko starih šolskih knjig, ki se hranijo v knjižnici c. kr. rudniške ljudske šole.

Kronika.

1852/53.

Šolsko leto se je začelo 20. oktobra leta 1852.

Da se je pa sploh mogel otvoriti pripravniki tečaj, je bilo treba že preje najeti primerno sobo za učilnico ter nabaviti najpotrebnejšo opremo in učila. Ministrstvo za uk in bogočastje je torej že z odlokom z dne 25. julija leta 1852., št. 6892 za upravo in za nabavo učil dovolilo enkrat za vselej znesek 264 gld. 30 kr.**); za poravnane tekočih stroškov pa je določilo letni znesek 100 gld., in sicer: za nagrado učitelju godbe 50 gld., za najemščino učilnice 30 gld. in za kurjavo iste 20 gld. Zadnje imenovanih 100 gld. se je plačevalo iz normalno-šolskega zaklada. V istem odloku, s katerim so se nakazale pravkar omenjene svote za pripravniki tečaj v Idriji, opozarja ministrstvo na najvišjo odredbo iz leta 1851., katera ukazuje, da se mora kar najbolj varčno postopati z državnim in javnim denarjem; gledati se mora torej na to, da se nakazana letna dotacija ne bo prekoračila; učiteljem glavne šole se pa ima naznaniti, da so dolžni na osnovanem tečaju brezplačno poučevati.

V naglici se je nakupila oprava, preskrbela so se najpotrebnejša učila in za učilnico pripravniki tečaja se je najela soba v prvem nadstropju nove, pred par leti sezidane hiše, ležeče blizu cerkve in šole. V pritličju se je nahajala prodajalnica, sicer pa v hiši ni nihče stanoval, torej se tudi pouk ni prav nič motil. Soba je bila dovolj visoka, prostorna in svetla; odgovarjala je popolnoma svojemu namenu. Lastnik se je tudi zavezal, da bo za zgoraj označeno najemščino sobo čistil in jo dal vsako leto prebeliti. Ta hiša, v kateri je imel pripravniki tečaj svojo učilnico, je danes last g. okrožnega zdravnika Ivana Šuntarja.

Verskih vaj so se pripravniki udeleževali obenem z učenci glavne šole, kakor je to določeval učni načrt.

V tem šolskem letu ni imel noben pripravniki ustanove. Pač pa je ravnatelj Karol Legat v svojem letnem poročilu o šolskem letu 1852/53 višji šolski oblasti toplo položil na srce, naj bi se ustanovilo nekaj štipendij za pripravnike v Idriji; ravnatelj pravi na dotičnem mestu, da je v Idriji mnogo nadarjenih in za učiteljski stan kakor ustvarjenih mladencev, kateri delajo sedaj pri rudniku za dnevno plačo 8—12 kr., kateri bi pa takoj vstopili v pripravniki tečaj, ako bi se jim naklonile ustanove. Kakor bomo pozneje videli, ni bilo to Legatovo priporočilo brezuspešno.

Šolsko leto se je končalo dne 21. julija l. 1853. Pri sklepni izkušnji je predsedoval tedanji šolski nadzornik dr. Frančišek Močnik, kakor tudi naslednja leta. Nadzornik

*) Poleg te knjige se je rabilo več pomožnih knjig, n. pr. »Das Heft von Rudmasch«.

**) Najbrže Močnik-Praprotnikov.

***) Morda »Malo berilo za prvošolce«, prirejeno po Slomškovem berilu.

*) Ta knjiga se je začela rabiti v šolskem letu 1855/56.

**) Za ta znesek se je nakupila tale oprava in se preskrbela tale učila: 1 miza za 3 gld., 3 stoli za 4'30 gld., 4 klopi za 20 gld., 2 deski za 7 gld., 1 glasovir za 180 gld., 1 majhne orglje (Positiv) za 30 gld., muzikalije 20 gld. Skupaj 264 gld. 30 kr.

Močnik je imel navado, da je vsako leto koncem izkušnje prav iskreno nagovoril pripravnike. Polagal jim je na srce važnost in svetost njih poklica kot učiteljev in ljudskih izobraževalcev; vzpodbujal jih je k neumorni delavnosti, k resnično krepostnemu življenju, in izrekel upanje, da bodo iz zavoda izšli prav dobri učitelji. To upanje se je tudi v polni meri izpolnilo, kakor nam priča pridejani imenik precejšnjega števila učiteljev, ki so se izobraževali na nekdanji idrijski pripravnici.

Člani učiteljskega zbora so bili to leto: Karol Legat, ravnatelj, obenem tudi vodja in veroučitelj na glavni šoli; Jožef Martinak; Jožef Eržen; Jožef Šerek; Mihael Putre, vsi učitelji na glavni šoli, in Anton Krašner, učitelj godbe.

1853/54.

Šolsko leto se je začelo 20. oktobra leta 1853.

Za idrijske pripravnike sta bili dovoljeni dve štipendiji po 50 gld., podeljeni sta bili pripravnikoma Antonu Sedeju in Ivanu Seljaku.

Ravnatelj je nasvetoval, naj bi se rajši ustanovilo več ustanov, a v manjših zneskih.

To leto so se prvič nakazale nagrade za učitelje pripraviškega tečaja in sicer je dobil ravnatelj 100 gld., ostali trije učitelji pa skupaj 100 gld. Rečene nagrade so dobivali ravnatelj in učitelji potem vsako leto.

Šolsko leto se je končalo 26. julija leta 1854. Izkušnje so se vršile 25. in 26. julija. Red pri izkušnjah je bil to leto kakor tudi naslednja nastopen: prvi dan dopoldne se je vršila pismena izkušnja, popoldne so se izpraševali pripravniki iz petja in orgljanja; drugi dan so prišli na vrsto drugi predmeti.

Iz učiteljskega zbora se je ločil Mihael Putre, ki je bil prestavljen kot učitelj III. razreda na zgledno glavno šolo v Ljubljano; drugi učitelji so ostali na svojih mestih.

1854/55

Šolsko leto se je začelo 19. oktobra leta 1854.

Za idrijske pripravnike je bilo dovoljenih pet ustanov po 30 gld.; dobili so jih pripravniki: Frančišek Čerin, Jožef Gnezda, Leopold Krapš, Anton Ozimek in Frančišek Sedej.

Šolsko leto se je končalo 2. avgusta l. 1855; izkušnje so se vršile 1. in 2. avgusta.

Učiteljsko osebje je ostalo neizpremenjeno.

1855/56.

Šolsko leto se je začelo 22. oktobra leta 1855.

Za idrijske pripravnike je bilo dovoljenih šest ustanov, in sicer dve po 40 gld., ostale štiri pa po 30 gld. Ustanovi po 40 gld. sta dobila: Frančišek Kenda in Frančišek Mazek; ustanove po 30 gld. pa so dobili Frančišek Čuk, Frančišek Muhič, Anton Slivnik in Ivan Treven.

Šolsko leto se je končalo 6. avgusta leta 1856; izpiti so se vršili dne 5. in 6. avgusta.

Učiteljsko osebje je ostalo neizpremenjeno.

1856/57.

Šolsko leto se je začelo 24. oktobra leta 1856.

Za idrijske pripravnike so bile dovoljene štiri ustanove po 30 gld.; dobili so jih: Frančišek Govekar, Jernej Hribar, Ivan Podgornik in Ivan Uršič.

Šolsko leto se je končalo 5. avgusta leta 1857; izpiti so se vršili dne 4. in 5. avgusta; nadzornik Močnik je pripravnikom nasvetoval nekatere knjige, katere naj zasebno proučavajo.

Učiteljsko osebje je ostalo neizpremenjeno.

1857/58.

Šolsko leto se je začelo 23. oktobra leta 1857.

Za idrijske pripravnike so bile dovoljene štiri ustanove po 30 gld.; dobili so jih: Frančišek Kogej, Ivan Lomšek, Martin Potočnik in Frančišek Sever.

Ravnatelj je prosil, da se mu dovoli stalna nagrada 100 gld., a bila mu je odbita.

Šolsko leto se je končalo 4. avgusta leta 1858.; izpiti so se vršili 3. in 4. avgusta.

Učiteljsko osebje je ostalo neizpremenjeno.

1858/59.

Šolsko leto se je začelo 3. oktobra leta 1858.

Za idrijske pripravnike so bile zopet dovoljene štiri ustanove po 30 gld.; dobili so jih: Peter Fleišman, Ivan Jelovšek, Ivan Poženel in Andrej Velikajne.

Višja šolska oblast naznanja, da so stalno in začasno nastavljeni učitelji prosti vojaščine.

Šolsko leto se je končalo 4. avgusta l. 1859., izpiti so se vršili 3. in 4. avgusta; bili so jako strogi, ker se je zmanjšalo pomanjkanje učiteljev.

Iz učiteljskega zbora se je ločil ravnatelj Karel Legat, ki je še pred začetkom šolskega leta 1858/59 odšel v Ljubljano kot ravnatelj tamkajšnje glavne šole. Ravnateljske posle je vodil torej od početka šolskega leta pa do 25. marca 1859 Primož Ribnikar, Lichtenthurnov beneficijant v Idriji; ta je tudi namesto Legata poučeval na pripraviškem tečaju didaktiko, metodiko in verouk. Dne 25. marca leta 1859 pa je prevzel ravnateljstvo novoimenovani ravnatelj in veroučitelj Frančišek Lesjak, ki je bil prej veroučitelj in ravnatelj glavne šole v Vipavi. Drugih izprememb ni bilo v učiteljskem zboru.

1859/60.

Šolsko leto se je začelo 20. oktobra leta 1859.

Ker je ministerstvo ukazalo, da se mora pri sprejemu v pripraviški tečaj strogo postopati, se je to šolsko leto sprejelo v tečaj le 9 pripravnikov.

Za idrijske pripravnike so bile to leto dovoljene samo tri ustanove po 30 gld.; dobili so jih: Ivan Per, Ivan Škrbinc in Frančišek Uršič.

Šolsko leto se je končalo 2. avgusta 1860; pri izkušnjah, ki so se vršile 1. in 2. avgusta, je zadnjikrat predsedoval dr. Frančišek Močnik.

Učiteljsko osebje je ostalo neizpremenjeno.

Spominjajte se
„Zavezinega“
rezervnega fonda!

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovoljijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino pa prejema gosp. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljke naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 8 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.